

AMMATTI VIERAISTA KIELISTÄ JA KIELITIETEESTÄ

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Leena Kolehmainen, saksan kielen professori, leena.kolehmainen@helsinki.fi

OPO-webinaari 13.11.2026

Miksi vieraita kieliä ja kulttuureja kannattaa opiskella?

Helsingin yliopiston vieraista kielistä valmistuneiden työnantajia ja ammatteja

- **Työnantajia mm.**
  - Julkinen sektori:
    - Koulutus ja tutkimus: koulut / kunnat, yliopistot, korkeakoulut
    - Kotimaiset viranomaiset (esim. KELA, Migri, Tulli, Puolustusvoimat, Rajavartiosto), ministeriöt
    - Kulttuuri ja taide: kirjastot, teatteri, ooppera
    - EU
    - Ulkomaiset ja kotimaiset suurlähetystöt, kulttuuri-instituutit
  - Yksityinen sektori:
    - Kotimaiset ja kansainväliset yritykset, kustantamot
    - Yksityisyrittäjyys
  - NGO:t

Humanistien valtavirta työllistyy verrattain nopeasti koulutustaan vastaaviin tehtäviin. 70 % on oman alan töissä jo vuoden sisällä valmistumisestaan.
Ks. *Humanistinen koulutus ja työelämä* (2026). Akavan erityisalat.

- **Ammatteja mm.**
  - Tutkija
  - Kieltenopettaja, kotouttamispalveluiden opettaja, opetusneuvos
  - Kääntäjä, tulkki, av-kääntäjä, suomentaja, terminologi, käännöskoordinaattori
  - Yrittäjä, toimitusjohtaja, ostokonsultti, sisäisen auditoinnin asiantuntija
  - Kirjastopäällikkö, kustannustoimittaja
  - Viestintäasiantuntija, koordinaattori, viestintäpäällikkö
  - Kulttuuriasiantuntija (suurlähetystöt, kulttuuri-instituutit)
  - Turistiopas, assistentti (Puolustusvoimat), konferenssitoimiston työntekijä
  - Suurlähettiläs

MIKSI KIINNOSTAVAA JA TÄRKEÄÄ?

Suomen yhteydet muuhun maailmaan

Yhteiskunnan tulee pystyä tuottamaan luotettavasti tietoa maailman eri kulttuureista ja valtioista, niiden yhteiskunnista, historiasta ja politiikasta.

Tiedonhankinnassa emme voi tulla riippuvaisiksi muista tai tekoälystä.

Suomen osallistuminen monipuolisesti kansainväliseen tutkimukseen edellyttää monipuolista kieliasiantuntijuutta.

Kansainvälinen kauppa, diplomatia, kulttuurivaihto ja Suomen osallistuminen kansainvälisiin verkostoihin edellyttävät kielitaitoa.

MIKSI KIINNOSTAVAA JA TÄRKEÄÄ?

Suomi on monikielinen maa

Kielten oppiminen monikielisenä kokemuksena

Monimutkaisten kielellisten identiteettien ymmärtäminen

Tarve asiantuntijoille palveluissa ja kouluissa

Käännös- ja tulkkauspalveluissa tarvittava kieli-, kulttuuri- ja teknologiaosaaminen

Kielipolitiikka ja -suunnittelu: asiantuntijuus osallistavamman ja tasavertaisen yhteiskunnan rakentamiseen

Vieraat kielet ja kielitiede Helsingin yliopistossa

Kandiohjelmat

- **Kielten kandiohjelma**
  - Antiikin ja muinaisen Lähi-idän kielet (antiikin kreikka, latina, akkadi, heprea), arabia, baski, englanti, espanja, eteläslaavilaiset kielet (bosnia, kroaatti, montenegro, serbia), galego, hindi ja urdu, hollanti, italia, japani, katalaani, kiina, korea, latvia, liettua, persia, portugali, puola, ranska, romania, saksa, sanskrit, somali, swahili, tšekki, turkki, ukraina, venäjä
  - Yleinen kielitiede, kieliteknologia, fonetiikka
- **Kotimaisten kielten ja kirjallisuuksien kandiohjelma**
  - Unkari, saame, viro

Maisteriohjelmat

- **Englannin kielen ja kirjallisuuden maisteriohjelma**
- **Kielellisen diversiteetin ja digitaalisten ihmistieteiden maisteriohjelma (englanniksi)**
  - yleinen kielitiede, fonetiikka, kieliteknologia, kognitiotiede, digitaaliset ihmistieteet
- **Kielten maisteriohjelma**
  - antiikin ja muinaisen Lähi-idän kielet (kreikka, latina, muinaisen Lähi-idän kielet), espanja, italia, Itä-Aasian kielet (japani, kiina, korea), Kieli ja identiteetti globaaleissa yhteisöissä (arabia, heprea, swahili, hindi, urdu, somali ja turkki), portugali, ranska, saksa, slaavilaiset ja balttilaiset kielet, venäjä
- **Kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelma**
  - suomi, ruotsi, englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä
- **Suomen kielen ja suomalais-ugrilaisten kielten maisteriohjelma**
  - Unkari, suom.-ugrilainen kielentutkimus (ml. saame), viro

Opintosuunnat 2026

Lähtötasokielet

- englanti
- espanja
- italia
- ranska
- saksa
- venäjä vieraana kielenä
- venäjä äidinkielenä

Alkeistasokielet

- AMY: asiantuntijuus monikielisissä yhteisöissä (2026: somali, swahili, turkki; 2027: arabia, sanskrit, somali, turkki; heprea, hindi ja urdu, persia)
- Antiikin ja muinaisen Lähi-idän kielet (antiikin kreikka, latina; esim. akkadi & heprea)
- portugali
- unkari, saame, viro
- kiina (2026)
- korea (2026)
- latvia (2026)
- puola (2026)
- saksa (2026–28)
- eteläslaavilaiset kielet (esim. bosnia /kroaatti /montenegro /serbia) (2027)
- japani (2027)
- liettua (2027)
- tsekki (2027)

Yleinen kielitiede, kieliteknologia ja fonetiikka

- Yleinen kielitiede
- Kieliteknologia
- Fonetiikka

Valinnaisia kieliä

- baski
- galego
- hollanti
- katalaani
- romania
- ukraina

Mitä kielten opiskelu sisältää?

Kielitiede

Kielentutkimuksen (digitaaliset) menetelmät

Kieli yhteiskunnassa

Kieli ja politiikka

Variaatio

Kielet työelämässä

Kieli ja identiteetti

Diskurssit

Media, viestintä, mainonta

Kieli-ideologiat

Eettisesti ja ekologisesti kestävä tekoälyn käyttö

Kielten opiskelu ei ole vain kielitaidon hankkimista.

Kieli ja kulttuuri(t)

Kielisuunnittelu ja kielipolitiikka

Kieli ja uskonto

Kirjallisuus

Kielihistoria

Monikielisyys

Kieli, tasa-arvo, saavutettavuus

Kieliteknologia

Kielen muuttuminen

Kielioppi

Kieli ja kestävyys

Fonetiikka

Kieli ja arkeologia

Kieli ja diversiteetti

Kieli ja sukupuoli

Kulttuurihistoria

Kirjoitusjärjestelmät

Kieli ja musiikki

Kielten opiskelijoiden tutkinnot ovat usein monitieteisiä:

Valinnaiset opinnot **&** **Maisteriopinnot**

Kasvatustiede, opettajan pedagogiset opinnot

Käännöstiede & käännösteknologia

Taiteet, kulttuuri, museologia, historia, arkeologia

Taloustieteet

Kognitiotiede

Yhteiskuntatieteet: politiikka, sukupuolentutkimus jne.

Oikeustieteet

Luonnontieteet: biologia, matematiikka jne.

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Espanjankielisen Amerikan historia ja kulttuuri -kurssi

Espanja

Sueño de una tarde dominical en la Alameda Central, Diego Rivera, 1947

Espanjan kielen kontakti Latinalaisen Amerikan alkuperäiskielten kanssa

Erasmus+ (BIP) -kurssi
Salamancassa 2025

Salamancan, Bremenin ja Helsingin yliopistot

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Antiikin kielet ja kulttuurit

Miksi opiskella “kuolleita” kieliä?

Ne eivät ole kuolleita:

- **kreikan** kielen katkeamaton historia lähes 3000 vuoden ajalta
- **latinan** kieli jatkaa eloaan romaanisissa kielissä

Ymmärrät ja osaat tulkita historiallisia lähdeaineistoja, joiden asiantuntuntijoita tarvitaan monessa maassa.

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Itä-Aasian kielet

Oraakkeliluu (vanhinta Itä-Aasian kirjoitusta)

Mahdollisesti monimutkaisin kirjoitusmerkki ”bjang-nuudeli”

SINOGRAFIA: kiinalaispohjainen kirjoitus Itä-Aasiassa

Sami Honkasalo
Japanin ja kiinan kielten apulaisprofessori
sami.honkasalo@helsinki.fi

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

YLEISET TIEDOT

Kevätlukukausi 2025

5 opintopistettä, maisterinopintojen 1. tai 2. opiskeluvuosi

Opetus perjantaisin, 10.15–11.45, Päärakennus U3043

Vastaanotto keskiviikkoisin 16.00–18.00, Topelia B 220

Kurssi käsittelee sinografiaa eli Itä-Aasian kielissä käytettäviä kirjoitusmerkkejä (漢字 / 汉字) ja kiinalaispohjaista kirjoitusta. Sille voivat osallistua kaikki Itä-Aasian kielten (kiina, japani, korea) maisteritason opiskelijat, joilla on perustason ymmärrys kirjoitusmerkeistä pääkielessään. Kiinan ja japanin opiskelijoiden kohdalla tämä toteutuu käytännössä automaattisesti, mutta mikäli korea on pääkielesi, ole vastuuopettajaan tarvittaessa yhteydessä etukäteen: ainakin perustiedot hanjoista (한자) tarvitaan.

Käymme läpi kirjoitusmerkkien käyttöä nykypäivänä ja halki historian sekä kiinalaispohjaisen kirjoituksen leviämistä ja lokalisaatiota Itä-Aasiassa. Kurssilla käsiteltävät aihekokonaisuudet kattavat muun muassa kirjoitusmerkkien synnyn ja kehityksen, niiden rakenteen, lokalisaation Japanissa ja Koreassa sekä viime vuosisadalla manner-Kiinassa toteutetun kirjoitusjärjestelmäreformin.

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

- British and Irish Literature
- American and World Literature
- Early literature
- Contemporary literature
- The literary canon / the classics
- Marginal literature / special interest groups

Englanti

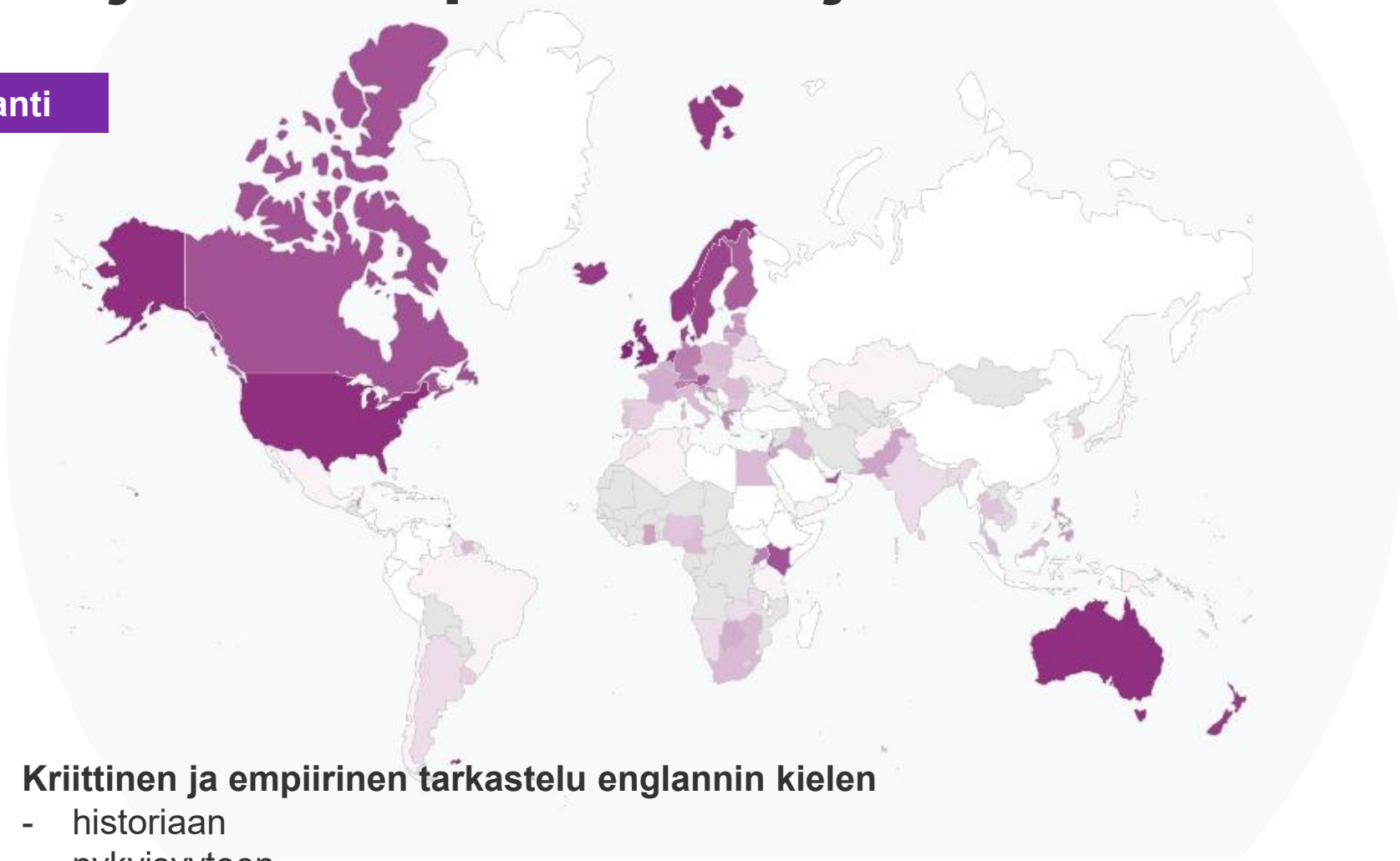

Kriittinen ja empiirinen tarkastelu englannin kielen
- historiaan
- nykyisyyteen
- tulevaisuuteen

Miten kieli muuttuu, miten, miksi, kenen aloitteesta? Millaisin seurauksin?

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Yleinen kielitiede

Globaali ja paikallinen kielidiversiteetti

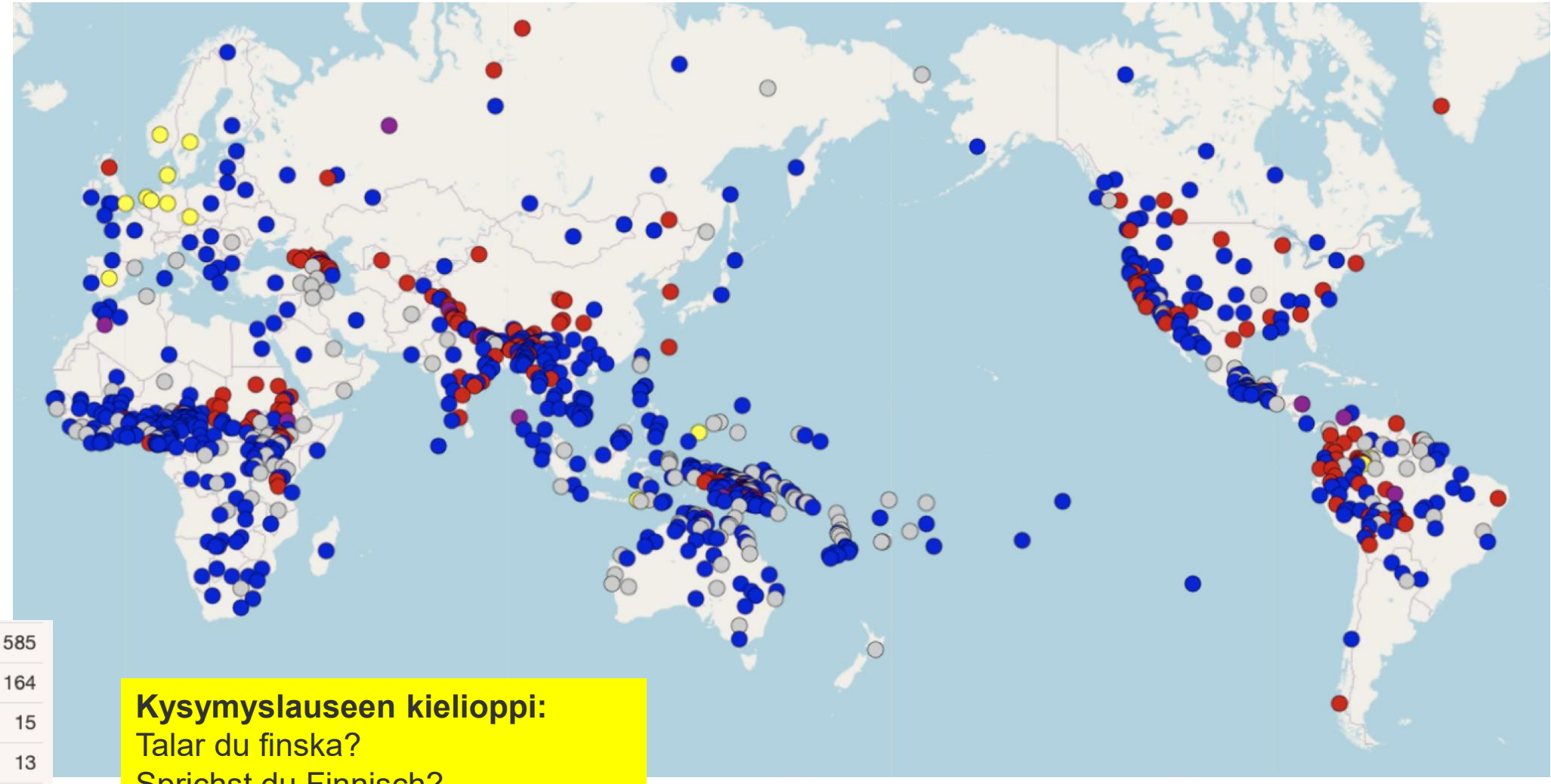

Question particle	585
Interrogative verb morphology	164
Mixture of previous two types	15
Interrogative word order	13
Absence of declarative morphemes	4
Interrogative intonation only	173
No interrogative-declarative distinction	1

Kysymyslauseen kielioppi:
Talar du finska?
Sprichst du Finnisch?
Do you speak Finnish?

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Kaikki opetus perustuu tutkimukseen

Ranska

Italia

Portugali

Eteläslaavilaiset kielet

bosnia, kroaatti, montenegro, serbia

Venäjä

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Muinaisen Lähi-Idän kielet

Yhteensä löydetty satoja tuhansia nuolenpäätekstejä. Mistä?

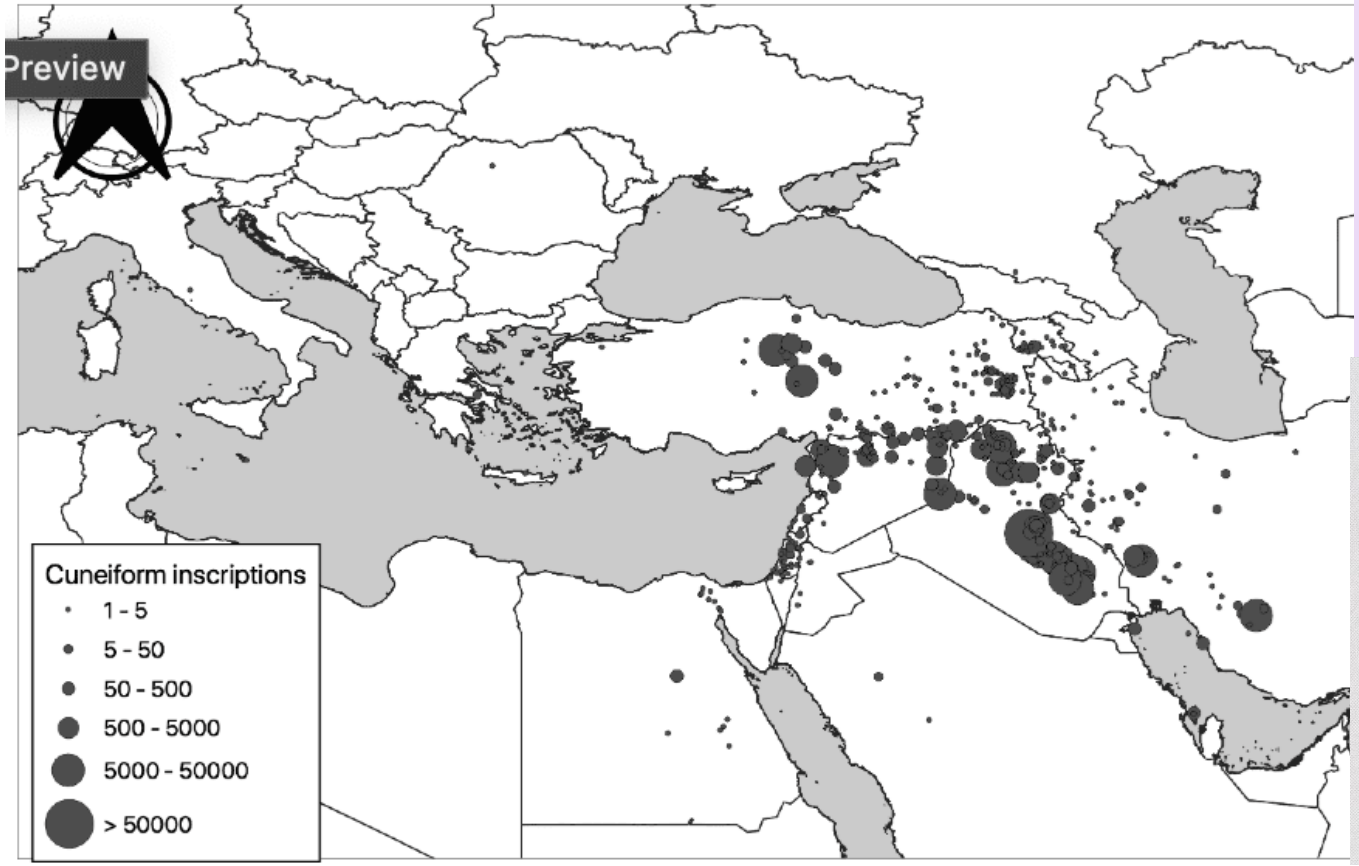

Akkadin kielen kehitys

2500-2000 Muinaisakkadi

2000-1500

- Muinaisassyria
- Muinaisbabylonia

1500-1000

- Keskiassyria
- Keskibabylonia

1000-600

- Uusassyria
- Uusbabylonia

600-100jKr. Myöhäisbabylonia

Uruk IV-kausi (n. 3100 eaa)

Kuvalähde: M. Roaf: *Cultural Atlas of Mesopotamia*, s. 41

Sumerin kielen kehitys

- Ensimmäiset nuolenpäätekstit sumeriksi n. 3200
- Puhuttuna kielenä katoaa n. 1800 jälkeen

Hammurabin lait (1800 eaa)

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

AMY: asiantuntijuus monikielisissä yhteisöissä

Turkki | Persia | Arabia | Heprea | Somali | Swahili | Hindi ja urdu

Kaikkia kieliä ei tarvitse opiskella: valitse yksi tai yhdistele.

- **Kommunikatiivinen kielitaidon opetus**
  - Toisto-menetelmä
- **Sosiolingvistiikka: kieli ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus**
  - Kieli-ideologioiden purkaminen
    - Luulot, uskomukset, käsitykset, myytit kielistä
  - Toiseuden ylittäminen
  - Monikielinen Suomi ja inkluusio
  - Myyttien purkaminen:
    - Monikielisyys on iänikuinen ilmiö, ei vain urbaani ilmiö, eikä koske pelkästään globaalia pohjoista

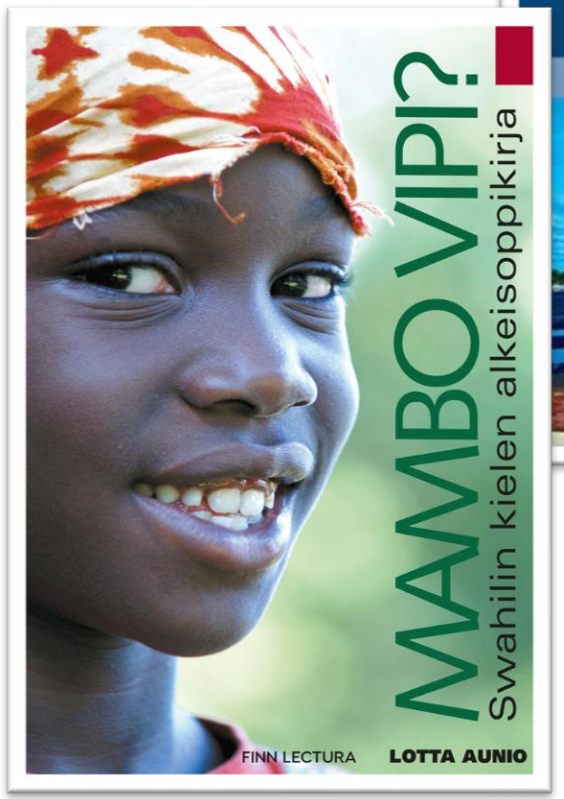

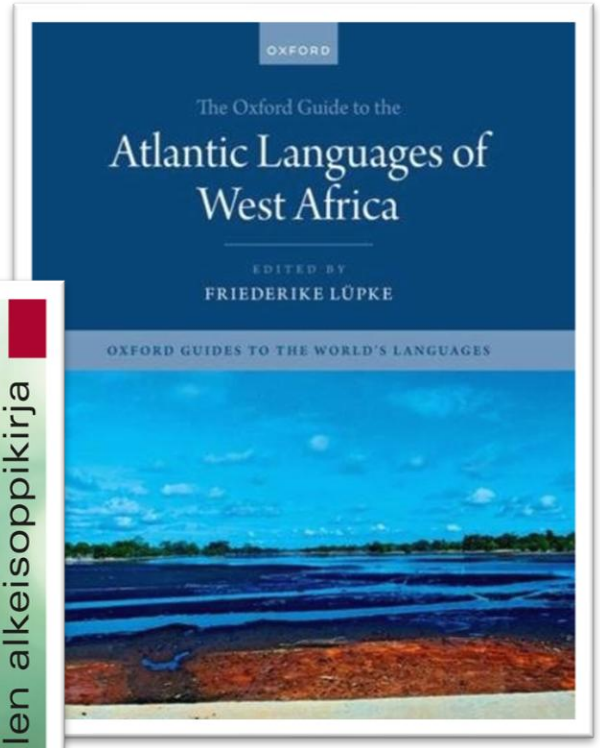

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Tutkijan taitojen hankkiminen
HALS & INNOLING -tutkimusryhmien ulkomaiset kenttäkurssit opiskelijoille

Valikoituja esimerkkejä: mitä opiskellaan ja miten?

Moi!

Saksan kieli

Opiskelijat työelämään suuntautumassa ja maailmaa muuttamassa

Ajankohtaisia maisterintutkielmien aiheita:

OPETUSALA
- Sukupuolisensitiivinen kieli saksan kielen koulu-opetuksessa Suomessa
- Älypuhelimet vieraan kielen opetuksessa Suomessa

EKOLOGINEN KESTÄVYYS
- Luontodiskurssit saksalaisissa maantiedon oppikirjoissa
- Opiskelijoiden käsityksiä kestävyydestä ja kiertotaloudesta: DE, A, CH -vertailu

POLITIIKKA
- *Eurooppa*, *Venäjä* ja *Ukraina* Saksan liittokanslereiden poliittisissa puheissa

MUUTTOLIIKE
- Maahanmuuttajien valmentava opetus Berliinissä
- Monikulttuurisuus ja integraatio maahanmuuttaja-kirjailijoiden teoksissa
- Perheiden kaksikielisyys Suomessa ja Virossa

RASISMI
- Vihapuhe mediassa: Suomi-Saksa-vertailu

MAINONTA
- Diversiteetti mainonnassa: CH-FI-vertailu

HAKEMINEN HELSINGIN YLIOPISTON KIELIIN

- Yhteishaku **9.3.2027–23.3.2027**
- Opintopolku: https://opintopolku.fi/konfo/fi/
- Hakukohteet: **Kielten kandiohjelma & Kotimaisten kielten ja kirjallisuuksien kandiohjelma**
  - Todistusvalinta
  - Valintakoe I: https://yliopistovalinnat.fi/valintakokeet/valintakoe-i
  - https://yliopistovalinnat.fi/

Lukioryhmien vierailuja

Valtakunnallinen LUKKI-verkosto tukee ja kehittää lukion kielten-opetusta ja tarjoaa koko Suomen kattavan yhteistyöverkoston. LUKKI voi korvata kauempaa tulevien lukioryhmien matkakuluja tapauskohtaisesti halvimman julkisen kulkuvälineen mukaan. Jos haluat sopia matkakorvauksesta tai muista kuluista ja kysyä lisätietoja, ole yhteydessä: lukki@syk.fi.

Esim. saksan kieli

https://kalenteri.helsinki.fi/fi-FI/page/6ae22706433469000734d565

Ajankohdat
ti 15.12.2026 klo 13:00–14:00 (15:00) (ilmoittautuminen viimeistään 8.12.2026)
ti 4.5.2027 klo 12:00–13:00 (14:00) (ilmoittautuminen viimeistään 27.4.2027)

Millaista on saksan kielen opiskelu yliopistossa? Millaista on opiskelijaelämä? Miten vieraiden kielten tutkimus muuttaa maailmaa? Helsingin yliopiston saksan kielen opettajat, tutkijat ja opiskelijat kertovat saksan kielen yliopisto-opiskelusta.

Ota yhteyttä:

- Aasian kielet: Sami Honkasalo
- Afrikan ja Lähi-idän kielet, Afrikan tutkimus: Lotta Aunio
- Balttilainen filologia: Katharina Tyran
- Englantilainen filologia: Minna Nevala
- Espanjalainen filologia: Eeva Sippola
- Germaaninen filologia: Leena Kolehmainen
- Italialainen filologia: Silvio Cruschina
- Kreikan kieli ja kirjallisuus: Marja Vierros
- Käännöstiede: Mari Pakkala-Weckström
- Latinan kieli ja Rooman kirjallisuus: Marja Vierros
- Muinaisen Lähi-idän tutkimus: Saana Svärd
- Portugalilainen filologia: Pekka Posio
- Ranskan kieli ja kulttuuri: Johanna Isosävi
- Slaavilainen filologia: Katharina Tyran
- Unkari, saame, viro: Riho Grünthal
- Venäjän kieli ja kirjallisuus: Tomi Huttunen
- Yleinen kielitiede: Matti Miestamo

Kielitieteen olympialaiset

- Tiedekasvatusta
- Lukiolaisille tarkoitettu tiedekilpailu
- https://blogs.helsinki.fi/kielitieteen-olympialaiset/

Kielitieteen olympialaiset (KiOl) ovat lukiolaisille tarkoitettu **tiedekilpailu**, joka tutustuttaa maailman kielitilanteeseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen. Kilpailutehtävien ratkaiseminen **ei edellytä ennakkotietoja** kielitieteestä tai tiettyjen kielten osaamista, vaan yleinen kiinnostus kieliin ja looginen päättelykyky riittävät. **Opettajat voivat tilata työpajan kielitieteestä lukioon!**

Mitä tekoäly ei tee puolestamme?

Tekoäly ei palvele useimpia kieliä

Maailmassa on noin 7000 kieltä. Useimmista on vain vähän aineistoa.

Kohtaamiset ja luottamus

Kohteliaisuus, huumori ja luottamus syntyvät ihmisten välillä. Kun puhut toisen kieltä, rakennat suhdetta, jota kone ei tee puolestasi.

Vastuu, työturvallisuus, tiedon oikeellisuus

Oikeudessa, terveydenhuollossa ja viranomaisissa kääntäjät ja tulkit varmistavat tiedon oikeuden. Tekoäly voi hallusinoida, eikä toimi kulttuurisesti kestävästi.

Lähdekritiikki

Vain kieltä osaava huomaa, onko käännös oikein ja sävy sopiva. Suomen ”hän” on englanniksi ”he” tai ”she”, joten kone joutuu arvaamaan.

Laatu: ihminen ratkaisee

Ammattitaitoista kieliasiantuntijaa tarvitaan sekä ohjeistamaan että tarkistamaan ja jälkieditoimaan tekoälyn tuotoksia.

Luovuus ja uusi tieto

Tekoäly ei luo uutta, vaan kierrättää vanhaa oppimisen perustana. Se ei avaa uusia näkökulmia tai huomaa harvinaisia tai kiinnostavia yksityiskohtia.

Kieliasiantuntijoita tarvitaan tekoälyn kehittämisessä

- Kieliaineistojen kerääminen ja kuvaaminen
- Käännösten ja vastausten arviointi
- Vinoumien tunnistaminen
- Kieliteknologia pienille kielille

Kieliteknologiaa voi opiskella Kielten kandiohjelmassa.

Turvallisuus

Monipuolinen kielitaito on tietoturva- ja ulko- ja sisäpoliittinen turvallisuuskysymys. Tekstien ja puheen luotettava tulkinta edellyttää kielten ja kulttuurien asiantuntijuutta.

Humanistinen tutkimus

Tekoäly ei mene kentälle taltioimaan aiemmin kuvaamattomia kieliä, eikä toimi muunkaan empiirisen ilmiön tutkimuksessa, josta ei ole harjoitusaineistoa. Suuri osa kielentutkijoiden ja humanistien tutkimuskohteista on tällaisia.

Tulossa: *Kielivoimat* (*Language Powers*)

Ohjaaja Antti Vuori in action 10/2026

KIELTEN KANDIOHJELMAN ESITTELYVIDEO

Lukiolaisille ja muille hakemista harkitseville

Päähenkilö pelaa tietokonepeliä. Jokainen taso alkaa myytillä kielten opiskelusta, ja jokaisella tasolla pelaaja saa uuden kielivoiman, joka murtaa myytin. Mukana on myös tutkijoiden ja opettajien lyhyitä puheenvuoroja.

1. *”Kielen oppiminen on pelkkää kielioppia ja sanastoa.”* → **Yhteys** kohtaa ihmisiä
2. *”Miksi opetella kieltä, kun natiiviksi ei kuitenkaan koskaan tule ja kaiken saa käännettynä?”* → **Teleportaatio** matkusta liikkumatta
3. *”En tarvitse kieliä ymmärtääkseni historiaa, politiikkaa tai kulttuuria.”* → **Röntgennäkö** näe sanojen taakse
4. *”Kielten opiskelu on ihan kivaa, mutta ei se maailmaa muuta.”* → **Muodonmuutos** muuta maailmaa

KYSYMYS TEILLE

Missä kanavissa video tavoittaa lukiolaiset parhaiten?

- Instagram
- TikTok
- YouTube
- Wilma
- Opotunnit
- Infonäytöt
- Muu, mikä?

Kertokaa meille sähköpostilla:
sanaa.elbehairy@helsinki.fi
friederike.lupke@helsinki.fi

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI